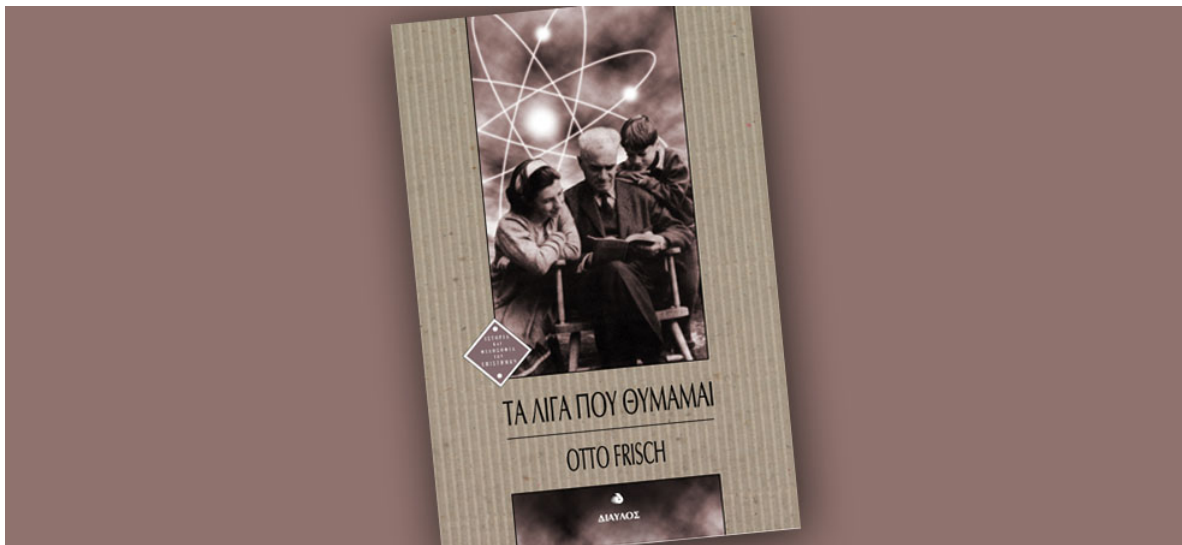


5 Αυγούστου 2014

Τα λίγα που θυμάμαι: μορφές & γεγονότα της σύγχρονης φυσικής

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown



Το παρόν βιβλίο, γεμάτο χαρακτήρες και αναμνήσεις, ρίχνει ένα θελκτικά προσωπικό φως στους ανθρώπους και τα γεγονότα που βρίσκονται πίσω από τις σημαντικότερες ανακαλύψεις του αιώνα μας, παρουσιάζοντας ταυτόχρονα πλήθος εντυπωσιακών φωτογραφιών και χιουμοριστικών σκίτσων του συγγραφέα. Ο Καθηγητής Frisch με τη συγγραφή μιας γοητευτικής, χαρούμενης επιστημονικής αυτοβιογραφίας, έχει αποκαλύψει για την επιστήμη περισσότερα από πολλούς συγγραφείς με μεγαλύτερες φιλοδοξίες. Είναι ένα βιβλίο που αξίζει να διαβαστεί και θα προσφέρει ευχαρίστηση στο πλατύ κοινό.

ΟΤΤΟ FRISCH

ΤΑ ΛΙΓΑ ΠΟΥ ΘΥΜΑΜΑΙ

ISBN: 978-960-531-009-7

Σχήμα: 14 x 21 cm

Σελ.: 312

Τιμή : 12,57 ευρώ

Εκδόσεις: ΔΙΑΥΛΟΣ (www.diavlosbooks.gr)

Ο Otto Robert Frisch είναι Βρετανοαυστριακός φυσικός, που κατέφυγε στην Αγγλία μετά την άνοδο του Χίτλερ το 1933. Συμμετείχε σε μερικά από τα πιο σημαντικά επιτεύγματα της σύγχρονης Φυσικής, ιδιαίτερα στην ανακάλυψη της πυρηνικής σχάσης (ενός όρου που ο ίδιος εισήγαγε).

Η ερευνητική του εργασία πάνω στην ατομική βόμβα, την οποία είδε να εκρήγνυται στην έρημο και να δημιουργεί λάμψη «σαν το φως χιλίων Ήλιων», τον έφερε σε επαφή με προσωπικότητες όπως ο Robert Oppenheimer, ο Edward Teller, ο Richard Feynman και ο πατέρας των ηλεκτρονικών υπολογιστών, John von Neumann.

Συνάντησε επίσης τους φυσικούς που είχαν κάνει τις μεγάλες ανακαλύψεις στο πρώτο μισό του αιώνα μας: τον Einstein, τον Rutherford και τον Niels Bohr.

Ακολουθεί ο πρόλογος από τον συγγραφέα:

Γιατί έγραψα το βιβλίο αυτό; Πολύ απλό! Με αφορμή την εβδομηκοστή επέτειο των γενεθλίων μου μερικοί παλιοί μου φοιτητές, πολλοί συνοδευόμενοι από τις γυναίκες τους, παρέθεσαν δείπνο προς τιμήν μου στο Κολέγιο Τρίνιτι, στο Κέημπριτζ. Έπρεπε να βγάλω λόγο, όπως ήταν φυσικό, και επέλεξα να αναφέρω ένα απάνθισμα της αυτοβιογραφίας μου, συμπυκνωμένης σε μια εικοσάλεπτη ομιλία που απετελείτο κυρίως από ανέκδοτα. Στη συνέχεια διάφοροι άνθρωποι μου πρότειναν να καταγράψω τις ιστορίες εκείνες, μάλιστα η κόρη μου επέμεινε ιδιαίτερα· έτσι βρέθηκα να γράφω. Αρχικά προσπάθησα να καταγράψω μόνο τις ιστορίες, αλλά δεν έβγαινε νόημα· έπρεπε να υπάρχει κάποια συνέχεια στον λόγο. Γι' αυτό ξεκίνησα με τους γονείς μου και την παιδική μου ηλικία κι ανέφερα λίγες ιστορίες για την οικογένειά μου· από 'κει πέρασα στην πορεία τής επαγγελματικής μου σταδιοδρομίας, συμπεριλαμβάνοντας όσο περισσότερα ανέκδοτα ήταν δυνατό να θυμηθώ, ιδιαίτερα αν φώτιζαν πλευρές μερικών σπουδαίων ανθρώπων που έχω συναντήσει, όπως ο Αϊνστάιν, ο Στερν κι ο Μπορ.

Δεν διαθέτω εκείνες τις μνημονικές ικανότητες που χαρακτηρίζουν τον ιδανικό αυτοβιογράφο ούτε κρατούσα ποτέ ημερολόγιο. Πάντα ζούσα έντονα το παρόν, διατηρώντας αναμνήσεις γεγονότων που έδειχναν ότι άξιζαν τον κόπο να ξαναειπωθούν. Ακόμη όμως κι αυτή η ικανότητά μου έχει εξασθενήσει εν μέρει· όταν προσπαθώ να ανακαλέσω στη μνήμη μου πρόσφατα γεγονότα, είναι λιγότερα και πιο συγκεχυμένα από εκείνα παλιότερων εποχών. Αυτό δεν είναι ασυνήθιστο κι έτσι πείστηκα να δώσω τέλος στις ιστορίες μου περίπου την εποχή που

εγκαταστάθηκα στο Κέημπριτζ, σχεδόν πριν τριάντα χρόνια. Κατά τη διάρκεια του χρονικού αυτού διαστήματος συνέβησαν πολλά ενδιαφέροντα πράγματα. Βρισκόμουν εκεί, στο Κέημπριτζ, όταν ο Πέρουτζ, ο Κρικ, ο Ουότσον και άλλοι έκαναν την εκπληκτική εκείνη μελέτη που έριξε φως στη δομή των μορίων του D.N.A., την ουσία της αιώνιας ζωής. Ντρέπομαι όμως που θυμάμαι λίγα πράγματα γι' αυτά· προφανώς την εποχή εκείνη ήμουν ιδιαίτερα εκνευρισμένος που οι φίλοι βιολόγοι θα δανείζονταν για λίγες μέρες τον τεχνικό του εργαστηρίου μου.

Επίσης, είναι πάντα λίγο παρακινδυνευμένο να γράφει κανείς για πράγματα που δεν ανήκουν στο μακρινό παρελθόν. Πολλοί από τους ανθρώπους που αναμείχθηκαν σ' αυτά ζουν και πιθανώς να προσβληθούν για το ένα ή το άλλο και παρόλο που μπορεί κανείς να τους δείξει τι έχει γράψει (αυτό προσπάθησα κι εγώ να κάνω) γίνεται όλο και πιο περίπλοκο καθώς προσεγγίζουμε το παρόν. Η εποχή στο Εργαστήριο Κάβεντις ήταν οπωσδήποτε πολύ ενδιαφέρουσα, αλλά πολλά έχουν ειπωθεί γι' αυτήν από άλλους και αναμφίβολα θα ειπωθούν στο μέλλον πολύ περισσότερα. Γι' αυτό δεν αισθάνομαι άσχημα που δίνω μια αδρή περιγραφή της ζωής μου στο Κέημπριτζ, παρόλο που έζησα εκεί τριάντα χρόνια.

Ενώ ποτέ δεν πίστεψα πως η μνήμη μου υπήρξε τέλεια, τη θεωρούσα αξιόπιστη. Βρέθηκα όμως αντιμέτωπος με μερικές δυσάρεστες εκπλήξεις. Τυπική είναι η περίπτωση της παράστασης που έδωσε μια ορχήστρα, την οποία παρακολούθησα στο Πανεπιστήμιο του Κορνέλ το 1957 ή το 1958 και διατηρούσα την πεποίθηση πως επρόκειτο για την ορχήστρα του Κλήβελαντ, διάσημη για το βιρτουόζικο παίξιμό της. Μερικά χρόνια αργότερα βρήκα το πρόγραμμα του κοντσέρτου εκείνου και ανακάλυψα πως ήταν μια τελείως διαφορετική ορχήστρα. Απλώς είχα πιστέψει πως μόνο η ορχήστρα του Κλήβελαντ θα μπορούσε να δώσει μια τόσο υπέροχη εκτέλεση. Γι' αυτό ζητώ συγγνώμη από όλους εκείνους τους οποίους δεν συμβουλευτήκα για τις πιθανές ανακρίβειες που θα εντοπίσουν και θα χαρώ ν' ακούσω γι' αυτές, ακόμη και μόνο για να επαναποκτήσω τις σωστές μνήμες. Αν και πάντα προσπαθώ να συνδέω μια ιστορία με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, είναι δυνατό, ειδικά με κάτι που δεν ειπώθηκε για πολύ καιρό, να θυμάμαι μόνο την ουσία και να συμπληρώνω τις λεπτομέρειες λαθεμένα.

Πάντα διασκέδαζα να σκισάρω με το μολύβι ανθρώπους. Δεν ήταν προμελετημένες καρικατούρες, μα προσπαθούσα να αναδείξω τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά –μια μεγάλη μύτη ή ένα μυτερό πηγούνι– και, συνήθως, εισχωρούσαν στοιχεία υπερβολής. Με τον ίδιο τρόπο, όταν γράφω για κάποιους από τους θαυμάσιους ανθρώπους που γνώρισα στη ζωή μου, δεν προσπαθώ να τους διακωμωδήσω όταν παραθέτω μερικά ανέκδοτα που δείχνουν, ίσως, κάποια ιδιορρυθμία τους· είναι ακριβώς η ίδια τεχνική –όπως σ' ένα σκίτσο– της ελαφράς

υπερβολής, εκείνου του γνωρίσματος που στα μάτια μου δείχνει διασκεδαστικό.

Μην θεωρήσετε το βιβλίο αυτό ως ιστορική μελέτη. Υπάρχουν άλλοι με μεγαλύτερες ικανότητες στην περιγραφή των γεγονότων τα οποία έζησε η ανθρωπότητα κατά τη διάρκεια της ζωής μου. Όπως ήδη είπα, ζούσα πάντα από δω κι από 'κει και λίγα είδα από ευρύτερη σκοπιά. Στο βιβλίο αυτό προσπάθησα κυρίως ν'«αναστήσω» κάποιους από τους ανθρώπους που γνώρισα, μέσα από τα λίγα που θυμάμαι.

Ο.Ρ.Φ.